

מדענית יפהפיה ושני שותפיה חודרים

הם רואים

תמיד כרומוזומים נקביים, נמצא בתא האב רק כרומוזום זכרי אחד. ליד הכרומוזום הזכרי מצוי כרומוזום נקבי.

עם הבקעת ביצית האם עלידי תא הורע, מתאחדים שניים מארבעת הכרומוזומים ה"א", ובזאת נקבע מינו של החלד. אם נפגש הכרומוזום הנקבי של האם עם הכרומוזום הזכרי של האב — יכרע הלה את הכף והזוג יזכה בכך. אולם במקרה שנכנס לזיווג הכרומוזום הנקבי שבתוך תא האב ומתחבר עם הכרומוזום הנקבי של האם — תיחלד בת. לשחא באו, איפוא, במשך דורות רבים ה'

מ זה למעלה מהודשיו מוצף מכוון וייצמן במכתבים משונים. לעתים נושאים הם את הכתובת הנכונה, לעתים מציין ה' שולח על מעטפתם: "למי שמטפל בעניין חינוכות".

"אני אם לשלוש בנות", כתבה אחת. "אני נמצאת טוב בהריון. מה לעשות כדי ללדת הפעם בן? אני מבקשת לשלוח לי את ה' תרופה בהקדם".

תרופה כזאת, כמוכן, אינה קיימת — לא בשלב זה של התקדמות המדע, על כל פנים. בכל זאת, ממשיכים המכתבים לנהור למוסד המדעי הרחובות.

***

גילוי דעת משולש

ק דם לגד המכתבים סיפור ארוך, שראשיתו בשמועה בלתי-מדויקת. חוקר ישראלי, אמרה השמועה, גילה שיטה לקב"ע מינו של עובר חוקר להחליט. לא זו בלבד, אלא שאותו חוקר יכול גם לשנות את מינו של העובר, לפי רצון ההורים.

או החליטו שלושה מדענים צעירים, ד"ר ליאו זקס (31), ד"ר מתילדה דנון (29) וד"ר דוד סר (31) כי השמועה הרחיקה וכי הגיעה השעה לקבוע את האמת לאמתה. הם חיברו ידיעה קצרה לעיתונות, הודיעו כי שלושתם — ולא אחד מהם — גילו אמנם תגלית ש' לפיה אפשר לקבוע את מינו של העובר כבר בחודש השלישי לקיומו, אולם ללא כל אפ' שרות לשנותו.

הגילוי עורר הדים חזקים בעולם המדע, הגיע בין השאר לשבועונים אמריקאים רבי-תפוצה. שלושת המדענים הישראלים שנת' פרסמו, חזרו בינתיים לשלוח הלבנה של מעבודתיהם.

***

ביצור נקבע המין

מ ה היה, בכל זאת, טיבו של גילויים? כל אורגניזם חי הוא בעל מספר רב (מיליוני מיליונים) או מועט, של תאים, ה' מתרבים עלידי חלוקתם.

בכל תא, גרעין המכיל חלקיקים זעירים, הנקראים כרומוזומים. כל כרומוזום מכיל בקרבו חלקיקים עוד יותר קטנים, הנושאים בחובם תכונות העוברות בירושה והניתנים לראייה בעזרת מיקרוסקופ, בצורת נקודות בלבד. נקודות אלה נקראות גנים.

הכרומוזומים הנמצאים בגרעין תא האם (הביצית) המופרה עלידי תא האב (הזרע), מתחברים עלידי הפרייה זו ויוצרים תא חדש — את תא העובר. תא זה אוצר בקרבו את מחצית התכונות התורשתיות של האב ומחצית התכונות התורשתיות, של האם. תכונות אלה יחד יעצבו את החלד.

התכונות התורשתיות הן: צבע העיניים, ה' שערות והעור, מיבנה גופני, הבעת-פנים וכן תכונות אופי יסודיות. בין יתר התכונות ה' תורשתיות נקבע גם מינו של החלד, בשעת התחברות מחצית מספר הכרומוזומים מתא האם, עם מחצית מספר הכרומוזומים מתא האב.

על כן, ברור כי מרגע הפריית ביצית האם עלידי זרע האב, אין לשנות את המין, ש' נקבע עלידי עצם ההתחברות.

***

הסיכויים: פיפטריפימטי

ב תוך מספר הכרומוזומים הנמ' צאים בכל תא של האדם, ישנם שנים מיוחדים. בין שאר התכונות התורשתיות ששני כרומוזומים אלה נושאים, נמצאת גם התכונה הקובעת אם יהיה הילוד זכר או נקבה.

אולם בעוד שתאי האם נושאים בקירבם

• גנטיקה: תורת התורשה.

מי קובע את מינו של הידד הנר' דד? האם האשה אשמה בכך ש' נולדות לה רק בנות? למדע יש תשובות ברורות על כך. אולם גם למדע לא היתה תשובה לשאלה: "האם ילדי יהיה בן או בת?" ה'

בעלים בטענות אל נשותיהם, מדוע הן יול' דות נקבות. דווקא האב לבדו הוא המכריע במינו של החלד.

אולם למרות שבתוך תא האב נמצא גייס חמישי נקבי, נשארו הסיכויים הסטטיסטיים לעובר ממין זכר אחד לאחד. כלומר: לכל ניחוש למין החלד לפני הולדו קיים סיכוי של 50 אחוז שהוא יתאמת. מה שתגלית שלושת החוקרים הישראלים עשתה הוא ל' בטל את הצורך בניחוש, ליצור אפשרות מ' דעית בטוחה לקביעה מדויקת של מין ה' עובר בהיותו עדיין בבטן אמו.

***

חקירה שהחלה בקנדה

מ מבט ראשון, נראה הדבר כעניין פ' שוט ומובן מאליו. מתמיה אף לחשוב כי שלושה דוקטורים רציניים נחוצים כדי לבצע אותו.

אולם כל עבודת-מחקר וכל גילוי מדעי מ'

חוקר עיבורים זאכס תוצאה של עניין משותף

הווי

גונב מגנב פטור

ב תליאביב, טען להצדקתו ערבי שגנב מחברו 20 ל"י: "הוא גנב ידוע".

***

תחום המושב

ב סנגר, ארצות-הברית, מחו ארבעה בעלי בתי-מרוח בפני המועצה המ' קומית, טענו כי הכנסייה בסביבתם תוריד את ערך רכושם.

***

לא על הכסף לבדו

ב חיפה, פרץ גנב לבית קפה, צלה לעצמו אומצה, לא נגע בקופה ש' הכילה 100 ל"י.

***

עזם קטן

ב האסטון, ארצות-הברית נאשמו שני גברים בגניבה, כאשר גילה ה' איש, שנתבקש לעזור להם להחניע את מכונתם, כי היא שלו.

***

שחיטה כדון

ב בני-ברק, שמה רחל כהן את לבה לכך ששכנה, חיים גולדפרב, נוהג לעמוד ליד לולה ולהסתכל בתרנגולות, תבעה ממנו פיצויים בסך 30 ל"י כשה' תרנגולות מתו לפתע, טענה בפני השופט שהשכן נתן בהן את "עין הרעה", מאחר שאין כל סיבה אחרת למות העופות.

***

אין עשן דלא אשה

ב סאותהמפטון, אנגליה, כתב אד' רח מכתב למערכת נתון, תבע ל' הפסיק את מנהג עישון הסיגריות, בטענה שזה נוהג נשי.

***

נקודת מבט

ב פאריס, צרפת, נחלקו הדעות בין צייר ומנהל גלריה לאמנות, אם יש לתלות את ציורו, קונפליקט, ברוחב או באורך.

***

תשעה קבין

ב יפו, הסבירה אשה מדוע שפכה על בעלה דלי מים: הוא מדבר יותר מדי.

***

עיסקה

ב סיאטל, ארצות הברית, השתמשה דורות הורוביץ כעדות בבקשת ה' גירושים שלה, בהתחייבות שבעלה התי' תיש אותה עליה: "אני מבטיחה שלעולם לא אביא אותך במבוכה; להקשיב ל' דבריך כשאתה מדבר אלי; לא לעשן; לא להגביר את רמקול הרדיו; לא להשי' תמש בטלפון למעלה מחמש דקות; ל' בשל שלוש ארוחות ליום בשעות קב' עות; לא לתת לך לחכות".

***

חזור, טעות

ב לוד, התנצל אדם מדוע היכה אדם זר לו: "קיבלתי כתובת בלתי נכר' נה. חיפשתי קרוב של אשתי".

***

שבי הוחב

ב בלפסט, אירלנד הצפונית, עזבו 50 סועלות את עבודתן משום ש' מעבידן לא הירשה להן לשיר בעבודה, חזרו לשם אחרי שהסכים להרשות להן לזמזם.

***

יותר מזד משכד

ב ירושלים, אחרי שהודגם בפני שו' פט השלום י. בוק משחק פוקר, קבע שהוא בלתי חוקי, כיוון שהמשחק הוא בעיקרו משחק של מזל, לא של כשרון.

מורליז רוזי

מפעדה מזרחית ואירופאית משקאות חריפים, חמים וקררים מחירים נוחים — שרות אדיב

ירושלים, רחוב בן יהודה 8
מעל לטקסי "אביב"
טלפון: 2176

גוש
מגרשים
ברחובות:
טוב
לשיכונים
ודווידות —
למכירה
בהזדמנות.
לפנות:
תליאביב.
טלפון
24749

